

Handläggare

Diarienummer
13 SCN/0023

Lisa Coudek
Annica Lempke
Kansli- och utvecklingsavdelningen

Lägesrapport för Polarna Värmdö

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Syfte	2
Metod	2
Material	3
Resultat.....	3
Samverkansformer.....	3
Arbetsuppgifter.....	4
Organisation	4
Arbetsuppgifter.....	5
Utvecklingsområden	6

Sammanfattning

Socialkontoret har fått i uppdrag att göra en lägesrapport för verksamheten inom Polarna Värmdö. Uppdraget har utförts inom kansli- och utvecklingsavdelningen.

Verksamhetsdokument liksom intervjuer av samverkanspartner, arbetsledare, chefer och representant för Polarna Nacka utgör underlag för lägesrapporten. Genomlysningen av Polarna Värmdö visar på ett antal möjliga utvecklingsområden. Det föreslås att Polarna Värmdö:

- upprättar en verksamhetsplan för att klargöra sitt uppdrag gentemot andra aktörer.
- verkar för att minska sårbarheten genom två tillgängliga arbetsledare under kvällstid.
- utreda möjligheten att återinföra arvodesbetalning.
- utveckla en regelbunden och strukturerad samverkan mellan aktörer som arbetar med ungdomar.
- se över reglerna för hur många ungdomar som kan delta i revanschprogrammet samtidigt.
- arbeta för att hitta nya vägar att rekrytera ungdomar till Polarna Värmdö.

Syfte

Socialnämndens har den 5 februari 2013 gett socialkontoret i uppdrag att avge en lägesrapport för Värmdö Polarna. Nämnden vill få information om nuvarande arbetssituation i stort. Hur man arbetar och om de personella resurserna är adekvata. Hur uppdraget som social fältverksamhet utförs i stora drag och vilka framtida behov som finns.

Metod

För sammanställning av lägesrapporten har underlag i form av dokument från socialkontoret samt intervjuer av personal vid Polarna Värmdö och dess samverkanspartners genomförts. Inom socialkontoret och Polarna Värmdö har intervjuer gjorts med Polarna Värmdös arbetsledare och gruppchef liksom enhets- och gruppchef och representanter från ungdomsgruppen på socialkontorets individ- och familjeomsorg. Därutöver har intervjuer genomförts vid forsknings- och utvecklingsenheten på Södertörn, Värmdö närpolis, Nattvandrarerna i Gustavsberg, mötesplats 222:an, föreningen Fyrhuset i Stavnäs samt Kyrkettan. En representant för Polarna Nacka har intervjuats för att ge insyn i hur verksamheten fungerar.

Intervjuerna har genomförts med utgångspunkt från likartade frågeformulär där vissa delar justerats för att anpassas till den intervjuade verksamhetens koppling till Polarna Värmdö. Intervjufrågorna har valts för att tydliggöra de tillfrågades kunskap om Polarna Värmdö och dess arbetsledares uppgifter liksom verksamhetens syfte. Frågor kring samverkan har behandlats liksom lämpliga tidpunkter för Polarna Värmdös fältverksamhet. De intervjuade har tillfrågats om eventuella arbetsområden som Polarna Värmdö bör upphöra med samt områden som verksamheten bör breddas till att omfatta. Frågorna har varit halvöppna, vilket har gett de intervjuade möjlighet att ta upp ämnen som inte har omfattats av frågorna. Intervjuer av föräldrar eller ungdomar har inte

genomförts, då detta skulle ha krävt mer tid och resurser än vad som varit tillgängligt.

Material

Polarna Värmdös mål och syfte med sin verksamhet är:

- Uppfylla socialtjänstlagens intentioner när det gäller att bedriva uppsökande verksamhet¹
- Förebygga användning av alkohol och andra droger bland ungdomar
- Fungera som ett revanschprogram för ungdomar som tidigare varit aktuella inom socialtjänsten
- På uppdrag av socialtjänsten ansvara för ungdomstjänst
- Genomföra påverkansprogrammet Vägval mot kriminalitet
- På uppdrag av socialtjänsten genomföra behandlingsprogrammet Repuls.

Syftet med Polarna Värmdös verksamhet är att vara en förebild för andra ungdomar, arbeta förebyggande mot alkohol och andra droger bland unga, motverka våld mellan unga, engagera unga att hjälpa unga samt utbilda ungdomar till ansvarsfulla ledare. Polarna Värmdö ska samverka med andra aktörer på flera olika nivåer. På ett övergripande strukturell nivå syftar verksamheten främst till att upprätthålla kännedom om varandras arbetsuppgifter och yrkesroller, om ungdomssituationen i kommunen i stort samt bygga upp relationer mellan de samverkande parterna. På gruppnivå ska Polarna Värmdö syfta till ett arbete kring en gemensam händelse, ett gemensamt problem eller en grupp ungdomar. På individnivå sker samverkan slutligen kring en viss ungdom.

Resultat

Intervjuerna har genomförts utifrån likartade frågeformulär, justerade i vissa delar beroende på den intervjuade verksamhetens koppling till Polarna Värmdö. Nedan följer en sammanställning av resultaten från intervjuerna. Intervjufrågorna har varit halvöppna, vilket har gett de intervjuade möjlighet att ta upp ämnen som inte har omfattats av frågorna.

Samverkansformer

De flesta av dem som intervjuats efterfrågar ett mer strukturerat och regelbundet återkommande samarbete med Polarna Värmdö på en övergripande nivå. Flera aktörer har idag mer situationsbaserad samverkan med Polarna Värmdö och dess arbetsledare inom ramen för olika typ av nätverk. Med ungdomsgruppen på socialkontoret har Polarna Värmdö gemensamma planeringsdagar och arbetsplatsträffar. Polarna Värmdö deltar även i särskilda aktiviteter, som exempelvis föreläsningar i skolornas årskurs 8 i samverkan med polisen och stödcentrum. Flera av Polarnas externa samverkanspartners efterfrågar forum för generell samverkan och informationsbyte.

När det gäller mer riktat samarbete är de aktörer som är ute på fältet nöjda med Polarna Värmdös verksamhet och samverkan med samverkan på fältet. De olika aktörerna träffar varandra i början av kvällen, utbyter information om vad som händer och har sedan löpande kontakt med varandra under kvällen. Fritidsgårdarna efterlyser dock ett mer regelbundet och strukturerat samarbete där de får besök av Polarna Värmdö även när det

¹ Socialtjänstlagen 5 kap 1 §

inte händer något. Vid de tillfällen då fritidsgårdarna har behövt Polarnas Värmdös hjälp med något specifikt tycker man att det fungerar bra. De representanter för fritidsgårdarna som har intervjuats uppger att Polarna Värmdö är tillgängliga och när de är i tjänst hjälper till med sådant som händer på fältet.

Socialtjänsten och Polarna Värmdö samarbetar främst på individnivå, vilket de som intervjuats är nöjda med. Vid intervjuerna ges flera exempel på när samverkan med framför allt arbetsledarna fungerat som länk mellan ungdomar och socialtjänsten. Vissa fritidsledare skulle dock gärna ha ett närmare samarbete med Polarna Värmdö kring enskilda ungdomar som bedöms vara i riskzonen.

Arbetsuppgifter

De intervjuade samverkansparternas kunskap och uppfattning av vad som är Polarna Värmdös arbetsuppgifter varierar. Vissa har uppgivit att de har informerats om att Polarna Värmdös främsta arbetsuppgift är att finnas till för de ungdomar i gruppen som behöver stöd från socialtjänsten. Andra verksamhetsföreträdare uppger att de informerats om att Polarna Värmdös främsta uppgift är att vara verksam ute på fältet under kvällar och helger. Ytterligare andra intervjuade uppgav att de inte hade kännedom om arbetsuppgifter för Polarna Värmdö. Framför allt den senare gruppen tycker att Polarna Värmdös roll och uppdrag måste tydliggöras.

Enligt arbetsledarna för Polarna Värmdö är den viktigaste uppgiften att finnas ute bland ungdomar i riskmiljöer, inbjuda till samtal och, vid tydliga missförhållanden, göra anmälan till socialtjänsten. Arbetsledarna ska även vara ett stöd för de ungdomar i gruppen som behöver insatser från socialtjänsten. Vissa aktörer utanför Polarna Värmdö poängterar hur viktigt det är att blanda ungdomar som fungerar bra med ungdomar i riskzon inom gruppen. Detta bidrar, enligt de intervjuade, till inkludering och rehabilitering av enskilda ungdomar. Andra anser att Polarna Värmdös viktigaste uppgift är att fungera som förebilder och ha en lugnande effekt bland ungdomar ute på fältet. Polisen uttrycker i intervjun att Polarna Värmdös främsta uppgift är att nattvandra, vara extra ögon åt polisen och kontakta polisen om de upptäcker något särskilt. Förutom att finnas ute och arbeta förebyggande bland ungdomar i riskzon tycker intervjuade handläggare i ungdomsgruppen att arbetsledarnas arbete som kontaktperson för vissa ungdomar samt deras ansvar för ungdomstjänst och påverkansprogrammen Repuls och Vägval är viktiga arbetsuppgifter.

Det finns en ganska stor enighet bland de intervjuade kring när Polarna Värmdö bör vara ute. De intervjuade tycker att nedprioriteringen av fältverksamheten under vintern är rätt eftersom det är relativt lugnt då. Vid intervjuerna framkommer önskemål om att Polarna Värmdö bör vara ute en vecka in på sommarlovet och återuppta fältverksamheten några veckor innan skolan börjar. Vissa intervjuade anser att Polarna Värmdö bör vara verksamma även under tillfällen, som exempelvis på påsklov och vid nyår. Några intervjuade föreslår att gruppen blir mer flexibel och att enbart delar av gruppen, arbetsledare med en eller två ungdomar, är ute vid de tillfällen då det är lugnt ute.

Organisation

De externa samverkansaktörerna har inte haft några synpunkter på Polarna Värmdös organisationstillhörighet. De interna som intervjuats uppger samtliga att det är bra att

arbetsledarna tillhör individ- och familjeomsorgens ungdomsgrupp vid socialkontoret. Detta möjliggör en bra dialog och informationsutbyte inom myndigheten om händelser bland ungdomar. Socialkontoret och arbetsledarna för Polarna Värmdö har genom detta kunnat arbeta tillsammans med de ungdomar som deltar i revanschprogrammet. Eftersom Polarnas Värmdös arbetsledare är utbildade i påverkansprogrammen Vägvalet och Repuls bidrar de till att öka ungdomsgruppens möjligheter att genomföra behandling av ungdomar på hemmaplan. Arbetsledarna verkställer dessutom ungdomstjänst, vilket är en form av myndighetsutövning.

Intervju har, som jämförelsegrund, även genomförts med en representant från Nacka Polarna. I Nacka är verksamheten inte en del av myndigheten. Den intervjuade representanten uppger att de sett detta som en brist, eftersom det blir omöjligt med en nära samverkan på individnivå mellan Polarna Nacka och handläggarna på socialkontoret.

Arbetsuppgifter

De intervjuade har ett antal förslag på vilka arbetsuppgifter Polarna Värmdö skulle kunna utveckla. Några av de intervjuade samverkansparterna tycker att Polarna Värmdö bör vara mer synliga i skolorna. De ska exempelvis kunna arbeta stöttande när det är stökigt, vara kamratstödjare, arbeta med värdegrundsfrågor eller arbeta i skolans cafeteria för att därigenom få kontakt med ungdomar. Någon nämner att Polarna Värmdö även skulle kunna verka som en resurs för yngre tonåringar i 12- och 13 årsåldern som inte längre vill, eller får, vara på skolans fritidsklubb och som istället är i Gustavsbergs centrum. För dessa skulle Polarna Värmdö kunna fungera som ett stöd och en länk in i olika positiva fritidsverksamheter. Vissa intervjuade tycker att Polarna Värmdö skulle anordna egna eller delta i andras aktiviteter för ungdomar, exempelvis under sommaren. Några tycker att Polarna Värmdö borde bidra mer till samverkan och informationsutbyte mellan olika aktörer på fältet samt vara en länk mellan skola, socialtjänst och polis kring vissa ungdomsproblem. För att öka effektiviteten ute på fältet finns förslag om att Polarna Värmdö borde ta initiativ till samverkan med Nackas Polare, främst under den kalla delen av året. Handläggarna i ungdomsgruppen tycker att det finns ett behov av fler behandlingsprogram för ungdomar vilket Polarna Värmdös arbetsledare skulle kunna arbeta med.

Polarna Nacka gör årligen en verksamhetsbeskrivning som innehåller en allmän beskrivning av dess organisation, arbetsuppgifter, metod och perspektiv. Verksamhetsbeskrivningen innehåller också en beskrivning av vilket utbud av tjänster som finns och till vem tjänsterna riktar sig. Polarna Nackas olika tjänster tydliggörs i en matris som är indelade i tre nivåer med ett basutbud, ett behovsstyrt utbud samt övriga projekt och uppdrag. Basutbudet är de arbetsuppgifter som Polarna Nacka erbjuder hela kommunen. Det behovsstyrda utbudet riktar sig till specifika områden utifrån behov. Övriga uppdrag och projekt är sådant som Polarna Nacka kan utföra i mån av tid och resurser om de efterfrågas. Kopplat till matrisen finns de tjänster som ingår eller kan ingå på respektive nivå beskrivna.

Målen för Polarna Värmdö omfattar bland annat att uppfylla socialtjänstlagen gällande uppsökande verksamhet samt att verka förebyggande för att minska brukande av alkohol och droger bland unga. För att uppnå dessa mål behöver Polarna Värmdö finnas ute i de

riskmiljöer där ungdomar vistas under fredags- och lördagskvällar samt samverka med andra aktörer som arbetar med ungdomar, som exempelvis andra enheter inom socialkontoret, polis samt föreningar och aktörer inom områdena fritid, skola och kyrka.

Utvecklingsområden

Av intervjuerna har framkommit att det finns en bristande kunskap om Polarna Värmdös uppdrag och arbetsuppgifter. Olika aktörer vet därför inte vad de kan förvänta sig av verksamheten. Föreslagna utvecklingsområden syftar därför i huvudsak till att klargöra vilka tjänster Polarna Värmdö kan bistå med. Ett arbete som Polarna Värmdös arbetsledare i vissa delar redan påbörjat.

Följande åtgärder föreslås genomföras för att förbättra kännedomen om Polarna Värmdös verksamhet och dess uppgifter inom kommunen samt för att utveckla nya samverkansformer kring aktörer som arbetar med ungdomar i Värmdö kommun:

- Polarna Värmdö bör i en verksamhetsplan klargöra i vilken omfattning samt vid vilka tillfällen och tider som de kommer att vara ute på fältet.
- Polarna Värmdö bör klargöra hur stor del av deras arbetstid som går åt till olika uppdrag – fältarbete, annat förebyggande arbete och arbete med olika typer av påverkansprogram och ungdomstjänst
- Verka för att, inom befintliga budgetramar, minska den sårbarhet som det innebär att ha två arbetsledare tillgängliga under kvällstid.
- Utredda möjligheten att återinföra arvodesbetalning för de ungdomar som arbetar med Polarna Värmdö.
- Med stöd av Brottsförebyggande rådet utveckla en regelbunden och strukturerad samverkan mellan aktörer som arbetar med ungdomar. Syftet är att med jämna mellanrum få en bild av ungdomssituationen i Värmdö kommun och utifrån detta erbjuda återkommande föreläsningar i aktuella ämnen samt ha möjlighet att gemensamt arbeta förebyggande med grupper eller individer som det finns en oro för.
- Utveckla samverkan med de aktörer som arbetar med ungdomar under fredags- och lördagskvällar.
- För att revanschprogrammet ska fungera som det är tänkt, och för att ungdomarna ska kunna fungera i arbete ute under fredags- och lördagskvällar, krävs att majoriteten av ungdomarna i gruppen är välfungerande. Reglerna för hur många ungdomar som kan delta i revanschprogrammet samtidigt bör därför ses över.
- Arbeta för att hitta nya vägar att rekrytera ungdomar till Polarna Värmdö.